

**RIZIKOVÉ OBLASTI PŘI ROZHODOVÁNÍ ORGÁNŮ
SAMOSPRÁVY
statutárního města Karlovy Vary**

Zpracoval:
Jan Kotecký
Mgr. Vít Sochovský
Mgr. et Mgr. Hana Chalupská

Oživení, o. s., listopad 2012

bez X korupce
P L A T F O R M A

OBSAH

Obsah.....	1
I. Vymezení základních oblastí.....	2
II. Souhrn hlavních zjištění.....	3
III. Analýza rizikových oblastí.....	4
1. Jednací řády zastupitelstva a rady města	4
1.1 Jednací řád zastupitelstva.....	4
1.2 Jednací řád rady.....	11
2. Pravidla zajišťující prevenci střetu zájmů jednotlivých volených představitelů – etický kodex....	13
3. Zapojování a účast občanů na rozhodování o významnějších otázkách	13
IV. Přílohy	16
Příloha č. 1: Vzorový etický kodex zastupitele	16

I. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH OBLASTÍ

V oblasti rozhodovacích procesů se audit věnuje třem základním okruhům podstatným pro zajištění fungování zastupitelské demokracie na komunální úrovni. Těmito oblastmi jsou:

- 1. pravidla jednání volených kolektivních obecních orgánů a z nich vyplývající zajištění toku informací mezi těmito orgány a veřejností;**
- 2. pravidla zajišťující prevenci střetu zájmů jednotlivých volených představitelů a poskytující vodítko k řešení sporných případů;**
- 3. způsob zapojování občanů do rozhodování o významnějších otázkách a problémech v životě a směřování samosprávy.**

Prvním okruhem se v aplikaci českého zákona rozumí jednací řády zastupitelstva, rady a jejich poradních orgánů. Česká právní úprava podobu jednacího řádu detailně nespecifikuje, pouze stanovuje povinnost vydat jednací řád zastupitelstva a rady. Jednací řády tak většinou obsahují relevantní pasáže zákona 128/2000 Sb., o obcích (dále jen obecní zřízení), ale ucelený soubor procesních pravidel z nich dotváří každá samospráva sama. Vzhledem k tomu, že výslovně dané body zákonné úpravy pravidel jednání jsou poměrně skoupé, mají obce v této oblasti nezanedbatelný operační prostor. Mohou si tak utvořit jednací řád podle toho, nakolik ctí zásady transparentního a otevřeného spravování věcí veřejných v různých podobách od maximálního zajištění demokratického principu rozhodování s vyváženým zapojením opozice a veřejnosti, až po podobu, ve které jednací řád slouží de facto jako nástroj sloužící k jak vyřazení opozice i veřejnosti z rozhodování samotného, tak k zabránění jim v přístupu k informacím potřebným k rozhodování i vytvoření si představy o skutečném stavu dění ve vlastní obci. V tomto ohledu klademe tedy v analýze jednacího řádu důraz nejen na úpravu rozhodovacích procesů samotných, ale stejně tak na otázky týkající se dostatečného zajištění přístupu jak k podkladovým, tak i výstupním informacím z rozhodování. Může tak opakovaně docházet k tomu, že navrhuje do jednacího řádu zanechat zásady, podle kterých se obec ve skutečnosti řídí. V těchto případech se nejedná o to, že bychom tento fakt přehlédli, ale o to, že považujeme za důležité dané zásady stanovit ve veřejném dokumentu, který jednak vyjadřuje vůli dotčeného orgánu (na rozdíl od např. vnitřních směrnic úřadu nebo nekodifikovaných zvyklostí) a jednak je pod větším veřejným dohledem a při případné změně garnitury je obtížnější pozitivní zásady svévolně přestat dodržovat.

Druhou auditovanou oblastí jsou etické kodexy zastupitelů. Přestože střet zájmů neznamena automaticky nečestné jednání, jako je tomu v případě korupce, jde o stav zvýšeného rizika, kdy je osoba pokoušena klientelismu či korupce vystavena. Střet zájmů nastává u osob, které jsou držiteli veřejné moci, a u nichž v rozhodování dochází k rozporu mezi zájmem osobním a veřejným, který mají hájit. Ani důsledné dodržování povinnosti předcházet vzniku střetu zájmů často jeho vzniku nezabrání, a proto je nutné nastavovat pravidla pro jeho regulaci, aby se korupčnímu chování předcházelo. Hlavním nástrojem prevence střetu zájmů a jeho nežádoucích důsledků by měl být především zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Bohužel tento právní předpis není do značné míry s to naplňovat požadavky kladené na tak důležitou normu a jednotlivé samosprávy by tedy vlastními interními předpisy měly převzít část odpovědnosti a regulovat střet zájmů aspoň pomocí vlastních etických kodexů. Jde o podzákoné předpisy, kolektivně a dobrovolně přijaté, které mají tvořit především vodítko pro chování a rozhodování veřejných činitelů zejména s důrazem na nestrannost a předcházení střetu zájmů a obecně na čestné a slušné chování vůči občanům i vlastním kolegům. Účelem etických kodexů je především posílení důvěryhodnosti úřadu a osob, které tento úřad reprezentují, respektive představují. Zejména dobrovolně přijímané etické kodexy zastupitelů mohou být jasným indikátorem a deklarací toho, do jaké míry hodlají tyto osoby vykonávat své mandáty odpovědně a svědomitě.

Třetím okruhem, kterému se v této auditované oblasti věnujeme, je procesně obtížně uchopitelná problematika zapojování veřejnosti do rozhodování o významných otázkách a směřování obce předcházející samotnému procesu rozhodování o těchto otázkách v orgánech obce. Tato oblast zahrnuje rozmanité techniky zahrnující jak veřejné prodiskutování výrazných záměrů, k jejichž realizaci má na půdě obce dojít (pokud do nich má obec možnost zasahovat), tak obecně vytváření podmínek a vtahování veřejnosti do diskuse o záležitostech samosprávy. vzhledem k tomu, že tato oblast je sice zásadní, ale její detailní analýza zásadně přesahuje možnosti tohoto auditu, zvolili jsme její zpracování formou stručné reakce na tři obcí zodpovězené anketní otázky. Tato stručná zpráva je spíše základním nasměrováním do uvažování v této oblasti a nabízí nástin směru, jak se jim věnovat v následujícím období do větší hloubky. V případě zájmu je možné jednat o navazující expertní konzultaci.

Přehled podkladů auditované oblasti

- Jednací řád zastupitelstva města Karlovy Vary
- Jednací řád kontrolního a finančního výboru města Karlovy Vary
- Jednací řád rady města Karlovy Vary
- Oficiální internetové stránky města Karlovy Vary
- Dotazníkové šetření
- Zákon 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

II. SOUHRN HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ

Seznam rizik v oblasti rozhodovacích procesů

č.	Riziková oblast
1	Příprava zasedání zastupitelstva
2	Průběh zasedání zastupitelstva
3	Zápis, záznam, zveřejňování výstupů ze zasedání zastupitelstva
4	Výbory zastupitelstva
5	Zápis z jednání rady
6	Zveřejňování výsledků hlasování
7	Průběh schůze rady
8	Střet zájmů volených představitelů
9	Účast veřejnosti na rozhodování podstatných otázek v životě města

Seznam doporučení ke snížení rizik

č.	Doporučení
1	Příprava zasedání zastupitelstva
1.1	Termín i místo zasedání zastupitelstva vždy stanovovat tak, aby v co nejvyšší míře umožňovaly účast veřejnosti.
1.2	Zakotvit v jednacím řádu zveřejňování plánu jednání zastupitelstva na internetových stránkách obce.
1.3	Zakotvit v jednacím řádu termín, do kterého musí předkladatelé předložit materiály pro jednání zastupitelstva.
1.4	Stanovit povinnost zveřejňovat pozvánku na zasedání zastupitelstva spolu se všemi podkladovými materiály alespoň 11 dní před zasedáním.
1.5	Předkládání bodů na samotném zasedání zastupitelstva stanovit jako možné pouze ve výjimečných a odůvodněných případech.
1.6	Nezařazovat body, které snesou odkladu, na jednání, na nichž se probírají otázky zásadního dopadu.

2	Průběh zasedání zastupitelstva
2.1	Upravit parametry opatření omezujících délku a počet příspěvků jednoho řečníka k určitému bodu jednání.
2.2	Přeformulovat okruh subjektů, kterým může zastupitelstvo ukládat usneseními úkoly.
2.3	Zařadit bod jednání zahrnující interpelace veřejnosti s jasně daným termínem a přesnými pravidly. Dodatečné písemné odpovědi na interpelace zveřejňovat jako přílohu k zápisu z příslušného jednání zastupitelstva.
2.4	Změnit nastavení pravidel pořádkových opatření.
3	Zápis, záznam, zveřejňování výstupů ze zasedání zastupitelstva
3.1	Uvést fakt zveřejňování záznamu ze zasedání v jednacím řádu.
3.2	Do výčtu povinných položek zápisu zanést ex-post doručené odpovědi na interpelace a jmenovitý záznam hlasování zastupitelů.
3.3	Zveřejňovat zápis ze zasedání na internetových stránkách města.
4	Výbory zastupitelstva
4.1	Zpřístupnit jednání výborů zastupitelstva i výstupy z jednání veřejnosti.
4.2	Specifikovat termín pro rozeslání podkladů pro jednání členům výboru.
4.3	Přehodnotit skartační lhůtu pro výstupy z jednání výborů.
5	Zápis z jednání rady
5.1	Stanovit v jednacím řádu rady povinnost rozesílat zápis z jednání rady všem zbývajícím zastupitelům města.
5.2	Zveřejňovat náležitě upravený zápis z jednání rady na oficiálních internetových stránkách města..
6	Zveřejňování výsledků hlasování
6.1	Zveřejňovat u všech usnesení rady jmenovité hlasování.
7	Průběh schůze rady
7.1	Upravit článek týkající se řízení schůze rady tak, aby lépe postihoval veškeré možné varianty účasti, respektive neúčasti jejích členů.
8	Střet zájmů volených představitelů
8.1	Přijmout a implementovat etický kodex pro zastupitele.
9	Účast veřejnosti na rozhodování podstatných otázek v životě města
9.1	Větší zapojení veřejnosti do rozhodování o podstatných otázkách např. pomocí anket či diskusí.
9.2	Panelové diskuze a vyvážené informování veřejnosti o projektech, které jsou ve strategické vizi města, prostřednictvím co nejširšího spektra k tomu určených nástrojů.

III. ANALÝZA RIZIKOVÝCH OBLASTÍ

1. Jednací řády zastupitelstva a rady města

1.1 Jednací řád zastupitelstva

Z metodického pohledu k nadcházejícímu rozboru uvedme, že musí zejména v ohledu k zveřejňování podkladů a výstupů ze zasedání pracovat na dvou úrovních. Jednak na úrovni analýzy znění jednacích řádů samotného, zároveň ale musí také pracovat s postupy danými zvykem nebo vnitřními předpisy města bez ohledu na jejich pevné stanovení v jednacím řádu.

Při pohledu na reálné dodržování zásad (ať jsou nebo nejsou v jednacím řádu zastupitelstva traktovány) můžeme konstatovat, že Karlovy Vary mají latku nastavenou nad rámec zákonných povinností, jak vidíme například na příkladu publikování indexovaného audiovizuálního záznamu ze zasedání nebo zveřejňování jmenovitého záznamu hlasování. Určité množství zásad, které město

přirozeně dodržuje, je však vhodné zanést rovněž do jednacího řádu zastupitelstva, aby byly kodifikovány ve veřejně přístupném materiálu, jehož změna nadto podléhá veřejnému dohledu – na rozdíl například od interních předpisů či nepsaných dohod. Veřejná deklarace těchto zásad v jednacím řádu je opěrným bodem, který ztíží případnou snahu vedení města po příštích volbách od této dobré praxe ustoupit. Komentujeme-li tedy v této části hodnocení rozhodovacích procesů skutečnosti, které město ve skutečnosti dodržuje, činíme tak proto, že považujeme za vhodné je zakonzervovat ve veřejném dokumentu.

Riziková oblast č. 1: Příprava zasedání zastupitelstva

Články 3, 5 a 7 Jednacího řádu zastupitelstva města Karlovy Vary se věnují svolávání a přípravě zasedání zastupitelstva. Postihují podstatné momenty, jako odpovědnost za přípravu jednání ZM, termín zveřejnění pozvánky na jednání, předložení podkladových materiálů zastupitelům, povahu důvodové zprávy a doplňování bodů na jednání po stanoveném termínu. Některé z aspektů přípravy však opomíjí a u některých doporučujeme jejich přepracování, neboť nezajišťují dostatečnou transparentnost rozhodování.

Stanovení času a místa zasedání

Pro zajištění podmínek pro účast veřejnosti je nezbytné pořádat zasedání na dobře dostupném místě v centru města a v místnosti s dostatečnou kapacitou, která je schopna pojmout větší množství občanů v případě projednávání bodů budících větší veřejný zájem. V případě, že by dispozice místnosti neumožňovaly dostatečnou účast veřejnosti, hrozí mimo jiné nebezpečí konfliktu se zákonnou povinností veřejnosti vyplývající z § 93 odst. 3, resp. § 16 odst. 2, písm. c-d zákona 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů (dále již „obecní zřízení“ či „OZ“). Z videozáznamů není jasné, zda je kapacita v KV v současné době problematická, nicméně stanovení této zásady v JŘ je vhodnou pojistkou.

V jednacím řádu rovněž chybí stanovení času začátku zasedání. V Karlových Varech je zjevně zvykem zahajovat zasedání brzy dopoledne, což je velmi problematické pro účast veřejnosti. Zastupitelstvo by podle nás mělo zvážit, zda by nemohlo stanovit začátek zasedání na odpolední hodinu. Tuto zásadu by pak bylo vhodné ukotvit v jednacím řádu. Jistě není možné stanovit v jednacím řádu přesnou hodinu závazně, nicméně pro tyto účely se běžně používá modalita „zpravidla“.

Oba výše zmíněné problémy je možné shrnout do zásady, že čas i místo zasedání svolavatel stanovuje tak, aby v co nejvyšší míře umožňovaly účast veřejnosti.

Jako potřebné se jeví stanovit v jednacím řádu rovněž povinnost připravovat a zveřejňovat plán jednání zastupitelstev pro dlouhodobější časový horizont. Karlovy Vary tak fakticky činí a plán je přístupný i na internetových stránkách města. Tím je zajištěna potřeba neuvolněných zastupitelů mít možnost sladit povinnosti zastupitele s harmonogramem vlastního zaměstnání i uspokojena potřeba občanů moci si naplánovat účast na zasedáních na delší dobu dopředu. Tuto dobrou praxi považujeme za vhodné zakotvit též v jednacím řádu.

Překládání návrhů a zveřejňování programu a materiálů

Jednací řád se vůbec nevěnuje tomu, do jakého termínu musí zastupitel dodat zpracovaný návrh na zařazení bodu organizačnímu oddělení tak, aby byl materiál zařazen na program jednání. Doporučujeme tento stav napravit, aby byla v JŘ jasně stanovena hranice mezi standardním a doplňujícím zařazováním bodů na program zasedání. Stanovit tento termín je nutné na základě zkušenosti příslušných úředníků s tím, kolik času po obdržení materiálů potřebují na jejich dorepracování, zkompletování a rozeslání.

Podle čl. 7 odst. 1 má právo na zařazení doplňujících bodů pouze primátor. Toto ustanovení

přinejmenším hraničí s protizákonností, neboť omezuje právo jednotlivých zastupitelů garantované § 82 písm. a) obecního zřízení. Mělo by být přeformulováno tak, aby bylo doplňující zařazování bodů umožněno všem zastupitelům, ovšem s tím, že je třeba se držet v zmíněném odstavci vyjádřené zásady, že doplňování bodů je možné pouze ve výjimečných a odůvodněných případech a doplnit, že zastupitelům musí být poskytnut čas na prostudování materiálů¹.

Pokud se zastupitelstvo věnuje zásadním bodům programu jako je například rozpočet, závěrečný účet, strategické záměry nebo velké investice, měl by být dostatek času zajištěn vyhrazením menšího množství bodů na toto zasedání.

Zásadní otázkou, které se jednací řád věnuje pouze částečně, je způsob a termín předkládání pozvánky a podkladů zastupitelům a veřejnosti. Považujeme za nezbytné ctít zásadu (a vtělit ji do jednacího řádu), že město s předstihem zveřejňuje pozvánku i podkladové materiály pro jednání zastupitelstva – a to nejen pro potřebu zastupitelů, ale i veřejnosti. Bez toho je vážně omezena možnost občanů se seznámit s okolnostmi projednávaných bodů a koncept veřejnosti zasedání zastupitelstva tak ve skutečnosti omezen. Současné nastavení zvyšuje monopol moci směrem k zastupitelům a zaměstnancům magistrátu, neboť jen ti mají přístup na radniční intranet. Se zásadou rovného přístupu veřejnosti k důležitým informacím (samozřejmě s vyloučením chráněných údajů) je pak potřeba sjednotit i zveřejňování pozvánky na jednání pro veřejnost.

Z tohoto pohledu je vhodné organizovat zasedání tak, aby měl zájemce o dané materiály na prostudování alespoň dva víkendy a příprava podkladů přitom nezatížila jejich zpracovatele. V Karlových Varech je to vzhledem k nastavení zasedání na úterky a desetidenní lhůtě stanovené v čl. 5, odst. 5 JŘ alespoň v případě zastupitelů fakticky dodrženo. Stačí však změnit den konání zastupitelstva na čtvrtek a zájemci již přijdou o celý víkend potřebný ke studování podkladů. V jednacím řádu by tak mělo být stanoveno, že zasedání zastupitelstva se konají zpravidla v úterý a materiály jsou zveřejňovány 11 dní předem (neboť 10 dní vychází na sobotu).

Je pochopitelné, že se výjimečně mohou vyskytovat případy, kdy budou materiály k určitému bodu k dispozici se zpožděním oproti danému termínu, nebo bude nezbytné vyhlásit mimořádné zasedání zastupitelstva kvůli obzvláště závažnému bodu, jehož projednání nesnese odkladu. Nicméně první možnost je jakožto výjimka tolerovatelná (viz výše) a s druhou možností počítá právě už samotný zákon, který pro ni speciální institut mimořádného zasedání zastupitelstva stanovil.

DOPORUČENÍ:

Doplnit čl. 3 o tato ustanovení:

- *Zasedání zastupitelstva je svoláváno do prostory vhodné pro jednání za účasti veřejnosti a situované v dobře dostupné lokalitě tak, aby byla v potřebné míře umožněna účast veřejnosti.*
- *Řádná zasedání zastupitelstva se konají zpravidla v úterý od XX:XX² hod.*

1 Viz náleznost ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 331/02, ve kterém se uvádí: „Ve vztahu k vývodům krajského soudu se sluší poznamenat, že v případě závažných bodů programu, jakým nesporně odvolání dosavadního místostarosty a volba místostarosty nového je, by nepochybně mělo být ust. § 94 zákona o obcích v praxi, a to z důvodů transparentnosti jednání řádně zvolených zástupců občanů obce a možnosti omezené účasti občanů při projednávání takto ad hoc vznesených návrhů, využíváno zdrženlivým a uváženým způsobem, nevzbuzujícím podezření o jejich účelovém předkládání "na poslední chvíli". Zákonná dikce citovaného ustanovení ovšem - jak již bylo řečeno - takové jednání umožňuje, i když *samotné meritorní řešení rozhodnutí stran těchto návrhů podrobuje příslušným dalším zákonným podmínkám.*“ Jinými slovy, zákon obecně nezapovídá předkládání bodů jednání „na stůl“, ale v některých případech může soud přihlídnout účelovosti předložení bodu na poslední chvíli.

2 Doporučujeme podle zkušeností s délkou zasedání zvolit odpolední hodinu kompromisně tak, aby umožnila účast veřejnosti, aniž by se následně zasedání protáhlo neúnosně do nočních hodin.

- *Termíny řádných zasedání jsou vyhlášovány na základě časového plánu řádných zasedání zastupitelstva města. Časový plán stanovuje termíny řádných zasedání vždy na celý kalendářní rok. Zastupitelstvo jej schvaluje přinejmenším dva měsíce před koncem roku, pro který je již plán schválen. Město plán zveřejňuje na svých internetových stránkách.*

Přeformulovat čl. 2 odst. 2 takto:

- *Zasedání svolává primátor písemnou pozvánkou zveřejněnou a zaslánou členům zastupitelstva nejméně 11 dnů přede dnem zasedání.*

Zakotvit v JŘ termín, do kterého mají předkladatelé povinnost předložit návrhy na projednání bodů organizátorovi přípravy zasedání.

Přeformulovat čl. 7 odst. 1 takto:

- *Program zasedání zastupitelstva města připravuje rada města. Zastupitelé mají právo zařazení doplňujících bodů programu zasedání, které nesnesou odklad. V těchto případech musí být doplňující předložení bodu odůvodněno a členům zastupitelstva poskytnut dostatek času na prostudování podkladových materiálů.*

Doplnit odstavce, který stanoví povinnost nezařazovat body, jejichž řešení není naléhavé, na zasedání, na jejichž pořadu jsou zásadní body jako je rozpočet, závěrečný účet, strategické záměry nebo velké investice. Konkrétní formulaci musí připravit vedení města s ohledem na znalost okruhu zásadních bodů, o nichž se na zastupitelstvu v prostředí Karlových Varů rozhoduje.

Zveřejňovat zprávy pro jednání zastupitelstva pro potřeby veřejnosti na webu MMKV.

Přeformulovat v souladu s tím čl. 6 odst. 5 JŘ takto:

- *Zprávy pro jednání zastupitelstva města doručí organizační oddělení v elektronické nebo v listinné formě, pokud si to zastupitel vyžádá, nejpozději 11 dnů přede dnem konání zastupitelstva města. Zprávy obdrží do schránky člena zastupitelstva města, umístěné v budově Magistrátu města Karlovy Vary, Moskevská 21, Karlovy Vary. Současně se zprávy zveřejní na webových stránkách Magistrátu města Karlovy Vary (www.mmkv.cz) pro potřeby veřejnosti, a to ve stejné lhůtě.*

Pozn: V souvislosti s touto úpravou bude potřeba přistoupit k anonymizaci údajů, nicméně tento krok nebude pro pracovníky MMKV vážným zatížením, neboť již nyní musí podle čl. 2 Směrnice k anonymizaci osobní údaje v dokumentu vyznačovat.

Riziková oblast č. 2: Průběh zasedání zastupitelstva

Omezující opatření

V čl. 10 odst. 7 řeší jednací řád možnost usnést se na omezujících opatřeních průběhu jednání. Samotné omezení není závažným problémem a v zájmu plynulosti rozpravy je možné nastavit jisté základní parametry. Zároveň by však měl jednací řád zajistit, aby nebylo zasahováno do zákonem daných práv občanů a zastupitelů, nebo aby tato práva nebyla formalisticky ořezána na minimum. Proto by měla být stanovena maximální možná omezení, které předsedající může navrhnout. Jako přijatelné se jeví omezení dvou vystoupení jedné osoby k jednomu bodu a omezení délky příspěvku na 5 minut, u předkladatele na 10 minut.

Ukládání úkolů

Z nepochopitelných důvodů je v čl. 11 odst. 3 jednacího řádu stanoveno, že zastupitelstvo může ukládat usneseními úkoly primátorovi, jiným členům zastupitelstva města, jeho výborům a radě města. Ve výčtu chybí přinejmenším MMKV a jeho zaměstnanci. Už jen samotný jednací řád (který je

ostatně rovněž přijímán jako usnesení zastupitelstva) stanovuje v jiných člancích povinnosti mj. tajemníkovi magistrátu a např. organizačnímu oddělení. Tento rozpor je potřeba zhojit. Za zvážení stojí rovněž možnost přímo ukládat úkoly komisím rady.

Dotazy a interpelace

Jednací řád stanovuje v čl. 10 odst. 1 *právo v rámci rozpravy klást dotazy, vyjadřovat své názory, stanoviska, připomínky a návrhy k projednávanému bodu programu zasedání*. Aplikuje tak pro potřeby rozpravy obecné právo zastupitele garantované v § 82 písm. b) OZ i na práva občana. Jednací řád by ale měl stanovit i procedurální náležitosti pro vznášení interpelací (a to jak zastupitelů, tak občanů) a rovněž pro jejich vyřizování ze strany interpelovaných.

Občanům sice zákon negarantuje možnost předkládat body na jednání, nicméně měla by být zajištěna možnost prezentace názorů a žádání odpovědi na zastupitelstvu nejen k primátorem nebo zastupiteli navrženým bodům, ale i mimo tento rámec. Transparentní samospráva nemusí omezovat práva občanů na základní práva garantovaná zákonem a jeví se jako vhodné sloučit režim pro zastupitele i občany a to v souladu s § 82 obecního zřízení. Pro tento účel by měl být zařazen bod interpelace/různé na pevnou hodinu dne, aby veřejnost vždy věděla, ve kterou konkrétní chvíli na její podněty přijde řada – bez ohledu na ostatní průběh zasedání. Občané, kteří přicházejí na zastupitelstvo kvůli tomuto bodu a nikoliv kvůli bodům ostatním, tak nemusejí čekat na skončení zasedání, které není předvídatelné.

Nakonec jednací řád nijak neupravuje pro interpelace fázi jejich vyřízení a negarantuje tak na ně poskytnutí odpovědi. To by mělo být nastaveno tak, aby se odpověď na interpelaci (ať už podaná na místě, nebo následně písemně) stala součástí (v případě prvním) nebo přílohou (v případě druhém) zápisu ze zasedání.

Péče o nerušený průběh zasedání

Přestože to výklady zákona striktně nevylučují, zásadně nedoporučujeme vylučovat jednotlivce z řad veřejnosti ze zasedání, jak je to stanoveno v čl. 13 odst. 1 JŘ. V případě zastupitele by to pak bylo vysloveně v rozporu se zákonem. Jako vhodnější variantu řešení problematických situací doporučujeme přerušování zasedání.

DOPORUČENÍ:

Čl. 10 odst. 7 přeformulovat do následující podoby:

- *Dobu a četnost diskusních vystoupení může předsedající upravit podle průběhu rozpravy tak, že navrhne konkrétní omezení, o kterém následně zastupitelstvo hlasováním rozhodne. V rámci tohoto opatření musí být ovšem každému umožněno mluvit v jedné věci nejméně dvakrát, bude-li to požadovat, a délka jednoho vystoupení v rozpravě nebo délka diskusního vystoupení, včetně diskusního vystoupení občanů, se nesmí omezit na méně než 5 min., u předkladatele na 10 min.*

Čl. 11 odst. 3 přeformulovat do následující podoby:

- *Usnesením zastupitelstva města se ukládají úkoly v otázkách samostatné působnosti primátorovi, jiným členům zastupitelstva města, jeho výborům, radě města a jejím komisím a orgánům magistrátu města.*

Zařadit nový článek „Interpelace“ v následující formulaci:

- *Procedurálním bodem programu každého řádného zasedání jsou předem písemně podané nebo při zasedání ústně uplatněné dotazy a interpelace členů ZM a občanů.*

Tento bod je zařazen zpravidla na XX³ hodin bez ohledu na další průběh zasedání.

- *Vznášet dotazy, připomínky a podněty mohou členové ZM a občané na ZM a jeho jednotlivé členy, na RM a její jednotlivé členy, další orgány města, organizační složky města, statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je město, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které město založilo nebo zřídilo.*
- *Na dotazy odpovídá dotazovaný ihned. Na dotazy, jejichž obsah vyžaduje prošetření nebo provedení jiného opatření, odpoví odpovědný pracovník či orgán písemně, a to nejdéle do 30 dnů. Odpověď se stává součástí zápisu, v případě odpovědi ex post se zveřejňuje jako příloha zápisu z příslušného zasedání zastupitelstva na internetových stránkách města.*

Z čl. 13 odst. 1 vyřadit 2. větu a místo ní doplnit následující formulaci:

- *Pokud kdokoliv z přítomných průběh jednání průběh jednání zastupitelstva obce ruší, předsedající jej vyzve, aby této činnosti zanechal. Pokud není pořádku dosaženo, může předsedající přerušit jednání na dobu 10 minut. Pokud ani poté není pořádku dosaženo, může předsedající předčasně ukončit zasedání s tím, že bude v souladu se zákonem svoláno nejpozději do 15 dnů. Pokud kdokoliv z členů zastupitelstva obce s přerušením, popř. s předčasným ukončením jednání zastupitelstva obce nesouhlasí, rozhodne o přerušení, popř. o předčasném ukončení jednání zastupitelstvo obce hlasováním.*

Riziková oblast č. 3: Zápis, záznam, zveřejňování výstupů ze zasedání zastupitelstva

Záznam

Jako velmi záslužný je potřeba ocenit postoj KV v kauze kontroly ze strany ÚOOÚ stran zveřejňování videozáznamů ze zasedání zastupitelstva a to, že má pořizování zakotveno v jednacím řádu. Podle našeho názoru by bylo vhodné v JŘ zmínit i fakt, že jsou záznamy publikovány na internetových stránkách města, zejména by se pak tato informace měla detailněji objevit na internetových stránkách města (viz. § 18 odst. 2 zákona 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů).

Zápis

Z čl. 15 odst. 2 vyplývá, že o zasedání se pořizuje poměrně podrobný zápis. Součástí zápisu by však měly být nejen podané dotazy a návrhy, ale i odpovědi na ně podané – a to (viz výše) ve formě zaznamenané odpovědi podané na místě, nebo ve formě přílohy odpovědi doručené tazateli ex-post. Dále by měl zápis obsahovat jmenovitý záznam hlasování zastupitelů o jednotlivých bodech. Zároveň považujeme za důležité zápis. rovněž zveřejňovat na internetových stránkách, neboť zveřejňovaný videozáznam sice dovoluje sledovat do detailu projednávání jednotlivých bodů, nicméně na rozdíl od zápisu neumožňuje operativnější vyhledávání podstatných pasáží a shrnutí závěrů. S povinným zveřejňováním zápisů ze zasedání ostatně počítá i připravovaná novela obecního zřízení.

DOPORUČENÍ:

Přeformulovat čl. 8, odst. 2 do následující podoby:

- *Předsedající seznámí přítomné, že se ze zasedání zastupitelstva města pořizuje audiovizuální záznam. Tento záznam se pořizuje pro zpravodajské účely, cílem je informování občanů o činnosti zastupitelstva města, zveřejňuje se na internetových stránkách Magistrátu města Karlovy Vary www.mmkv.cz.*

Na konec čl. 15 odst. 2 vložit nové ustanovení:

---

3 V závislosti na stanoveném začátku zasedání by měla být tato hodina stanovena tak, aby v maximální možné míře umožnila účast veřejnosti na tomto bodu.

- *Zápis se zveřejňuje na internetových stránkách Magistrátu města Karlovy Vary www.mmkv.cz.*

V čl. 15 odst. 2 vložit nový bod za písm. i):

- *odpovědi podané na místě na položené dotazy a návrhy. V případě písemné odpovědi se tato odpověď stává přílohou zápisu;*

V čl. 15 odst. 2 přeformulovat písm. l):

- *jmenovitý záznam hlasování;*

Riziková oblast č. 4: Výbory zastupitelstva

Jen velmi stručně, ale s o to větším důrazem, se v této analýze dotkneme statutu výborů zastupitelstva specifikovaného v jejich jednacích řádech. Zastupitelstvo města zvolilo uzavřenu formu jejich jednání, což je podle našeho názoru postoj vyžadující zásadní přehodnocení. Výbory, jako kontrolní, ale i iniciativní orgány zastupitelstva, jsou místem, kde dochází k předjednávání otázek, o nichž je následně rozhodováno na zastupitelstvu samotném. To, že zákon tuto otázku neřeší, nepovažujeme za dostatečný důvod k tomu se vyhýbat logickému postupu a alespoň základně srovnat režim fungování výborů s režimem orgánu, k němuž přísluší. Považujeme za zásadní požadavek principiálně otevřít jednání výborů veřejnosti. Chápeme, že jednotlivé body programu výboru mohou zahrnovat projednávání údajů, které zastupitelstvo musí ze zákona nebo kvůli plánování kontrolních akcí ochránit před zveřejněním. Je nicméně možné z projednávání těchto jednotlivých bodů veřejnost vyloučit – za předpokladu jasného odůvodnění.

Otázku zveřejňování materiálů na výbory předkládaných a těch, které jsou výstupem z jejich jednání, doporučujeme řešit přiměřeně tomu, že usnesení výboru mají pouze doporučující charakter. V jednacím řádu by ovšem mělo být stanoveno, kdy tajemník rozesílá členům výboru podklady pro jednání. Není tedy nezbytné trvat na zveřejnění delším, než jak to stanoví povinnost tajemníka rozeslat materiály jeho členům. Ke zveřejňování výstupů by však mělo město přistoupit přinejmenším ex-post, pokud možno v podrobnější formě, než to výbory činí dnes. Za zbytečně omezené a jsoucí v rozporu s vzorovým skartačním a spisovým plánem považujeme ustanovení čl. 3, odst. 10 JŘ výborů zastupitelstva, které stanovuje, že jsou zápisy po 5 letech zařazeny do skartačního řízení. Zápisy z výborů mají skartační znak A/10, což znamená, že skartace je přípustná po 10 letech⁴.

DOPORUČENÍ:

Otevřít jednání výborů veřejnosti.

Stanovit v jednacích řádech výboru, do jakého termínu před jednáním výboru musí tajemník rozeslat členům podklady pro jednání. Tento termín by měl být přinejmenším 4 dny.

Stanovit v jednacím řádu povinnost zveřejňovat v ideálním případě před jednáním samotným podkladové materiály. Přinejmenším pak ex post se zápisem z jednání výboru i podklady k jednotlivým projednávaným bodům.

Uvést čl. 3, odst. 10 JŘ výborů zastupitelstva do souladu s vzorovým skartačním a spisovým plánem tak, aby bylo možné dát zápisy ke skartaci nejdříve po 10 letech.

4 Viz. <http://www.mvcr.cz/clanek/vzorovy-spisovy-a-skartacni-plan-pro-obce-s-rozsirenou-pusobnosti.aspx>.

1.2 Jednací řád rady

Jednací řád rady je interním předpisem, jehož cílem je především upravit podrobnosti týkající se průběhu samotných jednání rady, jelikož není účelem zákona, obsáhnout a řešit veškeré detaily. V souladu s ustanovením § 101 odst. 4 obecního zřízení přijala rada Města Karlovy Vary svůj jednací řád na schůzi dne 23. 3. 2011. Při posuzování tohoto dokumentu jsme zaměřili pozornost především na ta riziková místa, která mohou při současné formulaci zákona vyvolávat výkladové nejasnosti, či nejsou v zákoně řešeny vůbec a je čistě na úvaze jednotlivých obcí, respektive jejich rad, jak tato „slepá místa“ pokryjí.

Riziková oblast č. 5: Zápis z jednání rady

V jednacím řádu rady města Karlovy Vary zcela chybí úprava týkající se zápisu z jednání rady. V obecním zřízení se zápisu ze schůze rady věnuje ust. 101 odst. 3. Samozřejmě není nutné do jednacího řádu rady uvedený paragraf doslovně přejímat. To, že některé z ustanovení zákona není součástí jednacího řádu, v žádném případě neznamená, že by se na daný orgán samosprávy a jeho činnost nevztahovalo. V tomto případě však vzhledem k významu zápisu z jednání rady, doporučujeme doplnit jednací řád o ustanovení, jež by zmíněné ustanovení nejen přejímala, ale především rozvíjela. Důvodem pro částečné „opisování“ zákona v jednacím řádu je v tomto případě zejména zachování logické struktury a návaznosti jednotlivých článků jednacího řádu.

Nad rámec zákona doporučujeme do nově vzniklého článku doplnit ustanovení, jež by upravovalo možnost zasílání zápisů z jednání rady všem členům zastupitelstva prostřednictvím emailu. Tento krok, který rozvíjí ust. § 101 odst. 3 obecního zřízení, by měl pozitivní účinek ve dvou směrech. Jednak by umožnil členům zastupitelstva seznámit se snáze s činností rady a tím, co projednává, aniž by se museli osobně dostavit na magistrát. Zároveň by tato vstřícnost vůči členům zastupitelstva bránila jejich případným stížnostem na nedostatečnou informovanost. Podoba rozesílaného zápisu by neměla být nijak měněna, aby odpovídala náležitostem zápisu uloženého na magistrátu k nahlédnutí (ust. § 101 odst. 3 poslední věta). V tomto směru je však nutné zohlednit také skutečnost, že se v zápise mohou vyskytovat pasáže, které podléhají ochraně a jsou informací chráněnou ve smyslu ust. § 9 a násl. zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, či zvláštních zákonů. Ochrana takovýchto informací přechází na zastupitele, kterému byly poskytnuty.

Rada města také v současnosti nezveřejňuje zápis z jednání, přestože jde o informaci, která byť se vztahuje k neveřejnému jednání, neveřejná jako taková není (až na dílčí výjimky dané zákonem). Doporučujeme, aby náležitě anonymizovaný zápis byl zveřejňován v nově vzniklé sekci na oficiálních stránkách města. Nejenže se tak zvýší transparentnost úřadu navenek vůči veřejnosti, ale profitovat z tohoto opatření bude také Magistrát. Napříště již nebude muset vyřizovat případné žádosti o poskytnutí těchto informací, popř. postačí snadná odpověď formou odkazu na příslušnou podstránku.

Jednací řád navrhuje doplnit o kompletně nový čl. 10 „Zápis ze schůze rady“ následujícího znění:
„(1) Ze schůze je pořizován zápis, který podepisuje primátor spolu s určeným členem rady města.

(2) Zápis obsahuje:

- *den, čas a přesné místo konání*
- *jméno předsedajícího*
- *počet přítomných členů rady (nedílnou součástí zápisu je listina přítomných dle čl. 5.3)*
- *jména určených ověřovatelů zápisu*
- *schválený program jednání*
- *dobu případného přerušení jednání*
- *průběh rozpravy spolu se jmény řečníků*

- podané návrhy a dotazy
- schválené znění usnesení
- průběh a výsledek hlasování
- další skutečnosti, které požaduje některý z členů rady do zápisu zanést

(3) O námitkách člena rady města proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady.

(4) Zápis ze schůze je uložen k nahlédnutí oprávněným osobám v kanceláři primátora a tajemníka.

(5) Zápis ze schůze rady musí být po jeho vyhotovení a doplnění podpisů dle čl. 10.1 rozeslán elektronickou cestou všem členům zastupitelstva, kteří nejsou zároveň členy rady. Zápis bude tímto způsobem poskytnut v totožné podobě, v jaké je uložen k nahlédnutí dle čl. 10.4. Pokud se v zápise vyskytují informace, které podléhají ochraně dle zvláštních zákonů, přechází ochrana takovýchto informací na zastupitele, kterým byly poskytnuty.

(6) Náležitě upravený zápis, aby byla poskytnuta ochrana všech chráněných informací dle zvláštních zákonů, musí být zveřejněn na oficiálních internetových stránkách města.“

- Současné čl. 10 a 11 jednacího řádu je nutné přečíslovat.

Riziková oblast č. 6: Zveřejňování výsledků hlasování

Rada města zveřejňuje na oficiálních stránkách Karlových Varů všechna usnesení ze svých zasedání. Jejich informační hodnotu však bohužel snižuje absence informací o hlasování, které ke každému z daných usnesení přísluší. Doporučujeme proto připojit k usnesením jmenovitá hlasování, z nichž bude na první pohled patrné, jak který radní v daném případě rozhodoval.

Jednací řád navrhujeme upravit následovně.

Čl. 8.9 se doplňuje: „Usnesení Rady města se zveřejňuje:

- a) rozesláním všem členům Zastupitelstva města Karlovy Vary
  - b) rozesláním všem subjektům, jichž se týká
  - c) na oficiálních internetových stránkách Města Karlovy Vary.
- Součástí takto zveřejňovaných usnesení je také záznam jmenovitého hlasování.“

Riziková oblast č. 7: Průběh schůze rady

V článku 6.1, který se týká průběhu schůze rady byl nalezen drobnější nedostatek. Zmíněný článek jednacího řádu stanoví: „Zasedání Rady města řídí primátor města nebo jím určený náměstek primátora města (předsedající).“ Použitá formulace není příliš šťastně zvolená, jelikož v procesní normě upravující zasedání rady vytváří nechtěnou mezeru. Dle ust. § 101 odst. 2 obecního zřízení a také čl. 8.1 jednacího řádu rady, je rada schopna usnášet se, je –li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Rada města Karlovy Vary má členů celkem 9, a je tedy usnášeníschopná již při počtu 5 přítomných radní. Jednací řád však v současné podobě nepamatuje na situace, kdy se na schůzi rady nedostaví primátor ani žádný z jeho tří náměstků, jelikož pak není z jednacího řádu jasné, kdo bude schůzi rady řídit. Stávající znění článku 6.1, proto doporučujeme k doorné úpravě.

Jednací řád navrhujeme upravit následovně.

Čl. 6.1 se mění: „Zasedání Rady města řídí primátor města nebo jím určený zástupce (předsedající).“

2. Pravidla zajišťující prevenci střetu zájmů jednotlivých volených představitelů – etický kodex

Riziková oblast č. 8: Střet zájmů volených představitelů

Zařazení této kapitoly do oblasti rozhodovacích procesů poukazuje na rizika pocházející od jednotlivců, nacházejících se ve střetu zájmů, či pokušení klientelismu. Byť jde o impuls, který vzniká na úrovni jedinců, je bez pochyby možné, že v případě nedostatečného podchycení může přerůst v negativní ovlivnění rozhodovacích procesů jako takových. Jak již bylo zmíněno v úvodu této zprávy, není současný zákon o střetu zájmů dostatečně kvalitní, aby nastíněná rizika dokázal eliminovat. Do doby, než vláda přistoupí k jeho novelizaci či přímo derogaci a nahrazení předpisem novým, je nutné hledat náhradní řešení pro postih střetu zájmů. Z tohoto důvodu navrhuje přijetí etického kodexu zastupitele, který sice není zcela optimálním a samospásným řešením, ale v každém případě zvyšuje povědomí zastupitelů o jejich odpovědnosti při rozhodování a zároveň dává jasný signál veřejnosti, že příslušná samospráva má aktivní zájem o řešení problémů, které přestože vznikly na úrovni zákona, mohou bohužel dopadat také na její činnost.

Město Karlovy Vary v současnosti žádný etický kodex zastupitele nemá. Pokud by se rozhodlo pro jeho přijetí, doporučujeme k přijetí vzorový etický kodex vytvořený v Oživení, jež je přílohou této zprávy. Etický kodex je možné přijmout ve dvou variantách (barevně rozlišených), které se liší mírou přísnosti.

3. Zapojování a účast občanů na rozhodování o významnějších otázkách

Riziková oblast č. 9: Účast veřejnosti na rozhodování podstatných otázek v životě města

Jak již bylo v úvodu této zprávy zmíněno, uchopení a vyhodnocení oblasti zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů jsme i přes velmi limitovaný prostor v rozsahu auditu zařadili mezi tři základní oblasti, které mají a musí mít dopad na samotné rozhodování. Pro vyhodnocení této oblasti jsme zvolili postup prostřednictvím dotazníkového šetření, jehož obsahem byly tři stěžejní otázky, na které odpovídali kompetentní pracovníci samosprávy. Jednalo se o tyto otázky:

- 1. Zjišťovali jste si během posledních 6ti let názory veřejnosti anketou nebo sociologickým průzkumem?**
- 2. Využila radnice během posledních 6ti let odbornou veřejnost nebo zainteresované osoby a zástupce organizací jako poradní či konzultační platformu?**
- 3. Zapojili jste během posledních 6ti let širokou veřejnost do přípravy strategického dokumentu (územní plán, strategie rozvoje, koncepce environmentálního vzdělávání apod.) nebo přípravy velkého záměru či rekonstrukce, revitalizace?**

Kromě odpovědí jsme další informace zjišťovali z webových stránek obce a elektronických verzí místního zpravodaje. Ze všech těchto podkladů a odkazů na zdroje zrealizovaných průzkumů a veřejných debat, které iniciovalo město Karlovy Vary je patrné, že zapojení veřejnosti má v plánování a rozhodování místních radnice pevný základ jednak účastí města v síti Zdravých měst, která staví na principech Agendy 21. Druhá - Integrovaný plán rozvoje města Karlových Var má zapracován postup, kterak zapojit veřejnost do prioritních projektů plánu. Vedle anket a sociologických průzkumů používá místní radnice například metodu focus group, zástupce odborné veřejnosti zve do řídicí skupiny IPRM u investičních projektů atd. Strategický plán byl připravován a bude aktualizován formou veřejných diskusí. V českém prostředí se jedná o cenný přístup.

DOPORUČENÍ:

Kromě průzkumů a diskusí lze rozšířit portfolio nástrojů zapojování veřejností ve větším měště jako jsou Karlovy Vary, které navíc má systémově ošetřeno plánování a rozvoj v řadě koncepčních dokumentů, o nové technologie, které zapojí do rozhodování uživatele internetu (mládež, lidé v produktivním věku, mladé rodiny..). Zvýšit zapojení lidí do dobře nastaveného systému lze řadou méně či více náročných opatření. Výzvou by pro samosprávu mohlo být nastavení postupu, jak zapojit veřejnost do rozhodování v případě, kdy investorem není město (tzn. jedná o projekt, který není v IPRM, ale může výrazně zasáhnout do veřejného prostoru).

Geografické informační systémy

Jednou z výzev, kterou česká města a obce zatím příliš nevyužívají, je možnost využít k zapojování veřejnosti do plánování a rozhodování geografické informační systémy. GISy se již běžně používají jako zdroj dat - databáze informací. Dovolují však i analýzy, hledání vztahů, reprezentaci/propagaci a v neposlední řadě participaci. Výhodou GIS jako nástroje zapojení veřejnosti je to, že

- umožňuje občanům města podílet se na procesu odkudkoliv
- nejsme limitováni počtem účastníků
- neexistuje tu omezení časem, naopak vše se děje v reálném čase
- zajišťuje jistou míru anonymity
- v krátkém čase lze získat širokou škálu dat, výstupů
- vizualizace dat formou map je atraktivní
- může nabídnout trojrozměrné zobrazení
- lze vizualizovat ihned důsledky volby
- dovolují procházet se prostorem

GIS je vhodné využívat tam, kde již funguje občanská interaktivní participace (tzn. že veřejnost využívá příležitosti diskusí, besed, plánování, anket), neboť technologie nikdy nenahradí mezilidský dialog. A navíc je nástrojem, který neoslovuje všechny cílové skupiny, které radnice do chce zpravidla zapojit. Každopádně může vhodně zapadnout do mozaiky nástrojů, kterým se vaše město snaží naplnit očekávání veřejnosti směrem k transparentnosti a ochotě s obyvateli průběžně komunikovat, mapovat problémy, hledat řešení.

Ošetření zázemí akcí

Zaměříte-li se na osobní zapojování veřejnosti - zvýšit účast veřejnosti na vašem stávajícím systému plánování a rozhodování lze řadou opatření:

- jednak témata, která diskutujete, mohou být pro občany složitá (územní plánování, analýzy apod.). Přilákat veřejnost k takové akci může zajímavý moderátor, souběh termínu s kulturní nebo tradiční akcí, zjednodušené představení tématu na snadno dostupných letáčích s atraktivní grafikou.
- propagace - oslovení široké škály cílových skupin je třeba pečlivě naplánovat - od regionální televize přes plakáty a letáky až po události na sociálních sítích.
- zázemí - přístup na akci by měl být bezbariérový, maminky povzbudíte zajištěním hlídání dětí, vhodné je drobné občerstvení, možnost zapojit se do diskuse i formou vzkazů na flipchartu či na lístečkách (pro ty stydlivější)
- téma představit formou exkurze na místo samé s několika lektory nebo zástupci různých zájmových skupin
- přiblížit akci místem konání - tzn. jednu besedu udělat na více místech ve městě v různé termíny atd.

Další opatření lze nastavit snadněji, zjistíte-li si od vzorku obyvatel jednou z metod zapojování veřejnosti (world cafe, focus group), co občanům brání se vámi realizovaných akcí účastnit.

Doporučené zdroje informací:

- <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.128.2603&rep=rep1&type=pdf>
- <http://livingatlas.org/>

IV. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Vzorový etický kodex zastupitele

Preambule

My, členové Zastupitelstva **obce/města/statutárního města** ....., prohlašujeme, že výkon svého mandátu budeme vykonávat v souladu se slibem člena Zastupitelstva a právním řádem České republiky. Vnímáme členství v Zastupitelstvu jako službu veřejnosti, od které jsme získali důvěru. Abychom naplnili požadavek transparentnosti správy věcí veřejných přijímáme dobrovolně nad rámec právního řádu České republiky tento Etický kodex, kterým se budeme po dobu výkonu mandátu řídit.

Článek I.

Obecná pravidla

1. Člen Zastupitelstva ..... (dále jen „Zastupitel“) je zodpovědný všem občanům za výkon svého mandátu.
2. Zastupitel dbá na to, aby vykonával funkci aktivně a bezúhonně v souladu s ústavním pořádkem České republiky a svým svědomím.
3. Zastupitel je při výkonu své funkce nestranný, rozhoduje se objektivně, kvalifikovaně a se znalostí věci. Neuchyluje se k jednání, kterým by jakýmkoliv způsobem ohrozil důvěryhodnost Zastupitelstva.
4. Zastupitel nebude požadovat ani přijímat žádné dary či jiné pozornosti a služby, které by mohly ovlivnit výkon jeho funkce, plnění povinností či jeho rozhodování.
5. Zastupitel se účastní každého zasedání Zastupitelstva a jednání dalších orgánů, kterých je členem. Svou účast může omluvit jen z důvodů hodných zvláštního zřetele a v souladu s Jednacím řádem Zastupitelstva.

Článek II.

Poskytování informací

Zastupitel poskytuje veřejnosti informace jakkoliv související s výkonem jeho mandátu s výjimkou těch, které podle zvláštních předpisů podléhají zvláštní ochraně. Při poskytování informací se Zastupitel zdrží jednání, které by mohlo uvést veřejnost v omyl.

Článek III.

Oznámení o činnosti zastupitelů, kteří jsou veřejnými funkcionáři

1. Zastupitel, který je veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. m) a n) (dále jen „veřejný funkcionář“) zákona 159/2006 Sb., o střetu zájmů (dále jen „ZSZ“) je povinen poskytnout kontrolnímu výboru kopie svých oznámení dle § 9 až 11 a § 12 odst. 2 ZSZ a to nejpozději do 30. června roku následujícího po roce, k němuž se oznámení vztahují.
2. Vedle kopií oznámení uvedených v bodu 1. je Zastupitel povinen doručit kontrolnímu výboru ve stejném termínu také oznámení o tom zda:
  - a) nabyl v příslušném kalendářním roce, ve kterém vykonával funkci zastupitele vlastnická práva k věcem movitým, jiná práva nebo jiné majetkové hodnoty, včetně způsobu nabytí a nabývací

ceny věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, jejichž hodnota je vyšší než 25 000,- Kč. Pokud souhrnná cena věcí, práv nebo jiných majetkových hodnot, nabytých v průběhu kalendářního roku přesáhla částku 500 000 Kč nemusí být toto oznámení kontrolnímu výboru doručeno, jelikož bude součástí oznámení dle ZSZ.

- b) vykonává činnosti či provozuje osobní aktivity v občanských sdruženích, obecně prospěšných společnostech, nadacích či fondech nebo jiných obdobných subjektech, které jsou příjemci grantů, popř. jiné formy finanční podpory plynoucí z veřejných prostředků, s uvedením formy činnosti a toho, zda za tuto pobírá/nepobírá odměnu.
  - c) získal v souvislosti s funkcí zastupitele v příslušném kalendářním roce příjmy, dary a jiné majetkové výhody. Oznámení podle tohoto článku se podává i tehdy, jestliže Zastupitel neobdržel žádný příjem či dar podléhající oznamovací povinnosti. Příjmem přijatým v souvislosti s funkcí zastupitele se rozumí příjmy za funkci, příjmy za členství ve výborech Zastupitelstva a komisích rady, příjmy za členství v řídicích nebo kontrolních orgánech právnických osob, kde má obec/město/statutární město podíl nebo majetkovou účast, popřípadě jakékoli jiné příjmy, na které by Zastupitel neměl nárok, pokud by nebyl členem zastupitelstva. Za peněžitý příjem, dar či jinou majetkovou výhodu ve smyslu tohoto ustanovení se nepovažuje poskytnutí dopravy, noclehu, stravy a dalších přiměřených požitků při cestách a návštěvách konaných Zastupitelem v souvislosti s výkonem funkce.
3. Veškeré údaje uvedené v oznámeních dle bodu 2 tohoto článku musí být přesné, úplné a pravdivé.
  4. Poskytnutím uvedených oznámení a jejich kopií dává zároveň Zastupitel souhlas, k jejich zveřejnění na oficiálních internetových stránkách obce/města/statutárního města dle čl. VI tohoto Etického kodexu.

Článek IV.

Oznámení o činnosti zastupitelů, kteří nejsou veřejnými funkcionáři

1. Neuvolněný Zastupitel, který není veřejným funkcionářem je povinen poskytnout kontrolnímu výboru tatáž oznámení jako člen zastupitelstva dle čl. III tohoto Etického kodexu.
2. Veškeré údaje uvedené v oznámeních dle bodu 1 tohoto článku musí být přesné, úplné a pravdivé.
3. Poskytnutím uvedených oznámení a jejich kopií dává zároveň Zastupitel souhlas k jejich zveřejnění na oficiálních internetových stránkách obce/města/statutárního města dle čl. VI tohoto Etického kodexu.

Článek V.

Střet zájmů a neslučitelnost funkcí

1. Zastupitel se zdrží jednání, které by přineslo neoprávněnou majetkovou či nemajetkovou výhodu jemu samotnému, jeho rodinnému příslušníkovi či osobě blízké. V případě, že bude Zastupitelstvo či některý z orgánů obce/města/statutárního města projednávat záležitost dotýkající se jakýmkoliv způsobem Zastupitele, jeho rodinného příslušníka či osoby blízké, oznámí Zastupitel tuto skutečnost před projednáváním příslušné záležitosti v orgánu, který jej projednává. Pokud orgán o věci hlasuje, rozhodne kvalifikovanou většinou o tom, zda jsou překážky na straně Zastupitele natolik závažné, že mu doporučuje zdržet se hlasování. Pokud zastupitel přijaté doporučení nerespektuje, je povinen tento svůj krok zdůvodnit. Písemné odůvodnění doručí nejpozději do 14 dnů předsedovi kontrolního výboru k posouzení. V opačném případě bude jeho jednání posuzováno jako neplnění povinností plynoucích z tohoto Etického kodexu. Obdobně se postupuje, pokud se projednávají záležitosti týkající se podnikající

právnícké osoby, občanského sdružení či podobného subjektu, ve kterých je Zastupitel personálně či majetkově zainteresován.

2. Zastupitel, který je po dobu výkonu mandátu členem orgánu, společníkem či akcionářem podnikající právnické osoby, členem občanského sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace či fondu nebo jiného podobného subjektu, nesmí být členem výběrové komise, pokud se tento subjekt uchází o přidělení veřejné zakázky nebo figuruje jako subdodavatel společnosti ucházející se o přidělení veřejné zakázky od **obce/města/statutárního města** nebo od společnosti v níž má **obec/město/statutární město** majetkovou účast.
3. Zastupitel se zavazuje, že po dobu jednoho roku od skončení výkonu funkce Zastupitele nevstoupí personálně ani majetkově do právnické osoby, která v době, kdy Zastupitel vykonával funkci, získala podlimitní či nadlimitní veřejnou zakázku od **obce/města/statutárního města**, či na takové zakázce subdodavatelsky participovala.
4. Zastupitel se zavazuje, že po ukončení mandátu nebude zneužívat informace a jiné výhody, které by plynuly z výkonu jeho ukončeného mandátu.

Článek VI.

Zpřístupňování oznámení

Předseda Kontrolního výboru zajistí, aby oznámení podle čl. III. a IV. tohoto Etického kodexu, byla zpřístupněna na oficiálních internetových stránkách **obce/města/statutárního města** v sekci obsahující jmenný seznam zastupitelů a to do 30 dnů od obdržení oznámení.⁵

x

Předseda Kontrolního výboru zajistí, aby na oficiálních internetových stránkách **obce/města/statutárního města** v sekci obsahující jmenný seznam zastupitelů byla u všech zastupitelů, kteří jsou veřejnými funkcionáři uvedena poznámka, zda včas odevzdali svá oznámení dle § 9 až 11 a § 12 odst. 2 ZSZ. Po provedení kontroly dle čl. VIII. bod 2 tohoto Etického kodexu následně zveřejní také poznámku, zda bylo příslušné oznámení úplné a pravdivé.⁶

Článek VII.

Kontrola

Věcně příslušným orgánem **obce/města/statutárního města** v záležitostech naplňování a kontroly povinností plynoucích z Etického kodexu zastupitele je Kontrolní výbor

Článek VIII.

Kontrola oznámení

1. Předseda Kontrolního výboru postupem v souladu s § 13 odst. 3 ZSZ zajistí, aby Kontrolní výbor získal oznámení dle § 9 až 11 a § 12 odst. 2 ZSZ také od těch zastupitelů, kteří se svým podpisem nezavázali k dodržování ustanovení tohoto Etického kodexu. **Tato oznámení posléze zpřístupní v souladu s článkem VI. tohoto Etického kodexu s výjimkou těch, u kterých je to nepřípustné (viz. § 13 odst. 5 ZSZ).**
2. Kontrolní výbor provede u všech nashromážděných oznámení kontrolu úplnosti a pravdivosti a to nejpozději do 30. září. O výsledcích kontroly informuje předseda Kontrolního výboru

⁵ Varianta čl. VI. pro Etický kodex včetně žlutých textů.

⁶ Varianta čl. VI. pro Etický kodex bez žlutých textů.

Zastupitelstvo na jeho nejbližším zasedání.

3. V případě zjištěných pochybení u oznámení získaných dle čl. III bod 1 a čl. VIII bod 1 tohoto Etického kodexu podá předseda kontrolního výboru na příslušného zastupitele oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že se dopustil přestupku podle § 23 odst. 1 písm. c) ZSZ.
4. V případě zjištěných pochybení u oznámení získaných dle čl. III bod 2 a čl. IV bod 1 tohoto Etického kodexu podá předseda Kontrolního výboru návrh podle čl. IX bodu 3. Dle bodu 4 článku IX postupuje předseda Kontrolního výboru v případě opakovaného pochybení v rámci jednoho volebního období.

Článek IX.

Kontrolní postupy

1. Kontrolní výbor přijímá a prověřuje podněty, které poukazují na neplnění povinností plynoucích z tohoto Etického kodexu. V případě nesplnění povinnosti oznámení možného střetu zájmů dle čl. V bod 1 tohoto Etického kodexu podá předseda Kontrolního výboru na příslušného Zastupitele oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že se dopustil přestupku podle § 23 odst. 1 písm. a) ZSZ.
2. O šetřeních a výsledcích šetření podle bodu 1 tohoto článku informuje předseda Kontrolního výboru Zastupitelstvo a podává mu návrhy podle bodů 3 a 4 tohoto článku na jeho nejbližším zasedání.
3. V případě závažného či opakovaného porušení Etického kodexu hlasuje Zastupitelstvo o odvolání Zastupitele z funkce člena komise Rady či člena výboru Zastupitelstva, o odvolání Zastupitele z funkce v orgánu právnické osoby, do které byl Zastupitelstvem zvolen.
4. V případě hrubého porušení Etického kodexu hlasuje Zastupitelstvo o usnesení, kterým by vyzvalo Zastupitele ke vzdání se mandátu Zastupitele.
5. Projednávání výsledků šetření Kontrolního výboru v Zastupitelstvu nejsou dotčena práva politických klubů na vlastní doporučení a závěry vůči Zastupiteli, který porušil ustanovení tohoto Etického kodexu a je členem příslušného politického klubu.

Článek X.

Závěrečná ustanovení

1. Zastupitel se formou podepsaného čestného prohlášení ztotožňuje s principy tohoto Etického kodexu člena Zastupitelstva s tím, že se bude řídit jeho ustanoveními.
2. Tímto Etickým kodexem nejsou dotčena práva a povinnosti Zastupitelů stanovené právními předpisy a vnitřními předpisy **obce/města/statutárního města**.

Článek XI.

Účinnost

Tento Etický kodex nabývá účinnosti dnem schválení Zastupitelstvem a je závazný dokud nedojde hlasováním Zastupitelstva k jeho změně či zrušení.